

Fonologia języka staroangielskiego i języków brytańskich w okresie V-XI wiek n.e. w świetle teorii kontaktów językowych

Projekt badawczy ma na celu analizę oraz porównanie systemów fonologicznych języka staroangielskiego oraz języków brytańskich, z naciskiem na starowalijski, w okresie od V do XI wieku n.e. Każdy dowolny język w danym stadium, używa konkretnego zbioru fonemów (najmniejszej jednostki mowy) aby móc przekazywać komunikaty w formie słowa mówionego; systemy fonologiczne podlegają zmianie i trendom, jak każdy element życia. Spojrzenie na dwie różne gałęzie językowe, na język staroangielski oraz na języki brytańskie w okresie tradycyjnie przypisywanym na stadium języka staroangielskiego (V-XI w. n.e.) ma szansę przybliżyć naukę do odpowiedzi na pytanie jak wyglądały stosunki i kontakty anglosasko-brytańskie w najstarszej fazie wspólnej koegzystencji w Wielkiej Brytanii. Okres V-XI wiek został wybrany nieprzypadkowo – jest to ten czas, kiedy Anglosasi osiedlają się na terenie obecnej Anglii i zdobywają dominację w Brytanii, ale jest to nadal przed najsilniejszymi wpływami normańskiego dialektu języka francuskiego, czyli przed zwycięstwem Wilhelma pod Hastings. Próby odpowiedzi na pytanie o wzajemne wpływy na brzmienie języka staroangielskiego i języków brytańskich zostały już podjęte, nawet w ciągu ostatnich lat (np. przez Schrijvera w 2009 czy Lakera w 2010), ale badania te nie pozwalają na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków. Naukowcy tacy jak Tristram (2004) argumentują za stanem dyglosji w anglosaskiej Anglii; Filppula, Klemola i Paulasto w swojej pracy z 2008 *English and Celtic in contact* cytują szereg badań popierających teorię wpływów celtyckich nie tylko na strukturę demograficzną Anglii, ale też na sam język staroangielski – na jego gramatykę, słownictwo, a nawet na dźwięki. Mimo szeregu już dokonanych publikacji, temat wzajemnego oddziaływania języków staroangielskiego i celtyckich pozostaje kwestią otwartą.

Jednak to fakt, że próby te zostały już podjęte sprawia, że kolejne badania mogą być prowadzone na szerszą skalę i mogą wziąć pod uwagę zagadnienia wcześniej nie omawiane. Ten projekt badawczy ma za zadanie przeanalizować wcześniejsze badania; następnie skonfrontować je z danymi pochodzącymi z tekstów pierwotnych rozumianych tutaj jako wydania dyplomatyczne, wydania zbiorcze oraz oryginały tekstów, których czas skomponowania datowany jest na okres V-XI w. n.e., a także korpusy językowe dla danego stadium rozwoju języka. Kolejnym krokiem będzie prześledzenie zmian, które jesteśmy w stanie zaobserwować wewnątrz systemów fonologicznych języków brytańskich oraz języka staroangielskiego. Samo zaobserwowanie zmian nie gwarantuje wyciągnięcia rozstrzygających wniosków; zmiany te muszą być dalej porównane między językami, biorąc pod uwagę ogólne tendencje rozwojowe obu rodzin językowych, ich zasady fonotaktyczne, a wszelkie zaobserwowane podobieństwa czy rażące różnice muszą zostać opisane i w miarę możliwości wyjaśnione. W tym miejscu badań zostaną wykorzystane modele akwizycji dźwięków drugiego języka, np. Perceptual Assimilation Model, Perceptual Magnet Effect, Ontogeny Phylogeny Model, co będzie oznaczać poszerzenie narzędzi badawczych językoznawstwa historycznego o te stosowane w innych gałęziach językoznawstwa. Z pomocą temu projektowi badawczemu z pewnością przyjdą badania przeprowadzone w ciągu ostatnich 200 lat, gdyż ten projekt nie jest zawieszony w próżni badawczej.

Celem badań podstawowych jest rozwój wiedzy i poszerzenie horyzontów nauki; jest to dokładnie zadanie proponowanego badania, jako że ma ono szansę pomóc w zrozumieniu przeszłości oraz możliwe, że doprowadzi do pełniejszego zrozumienia mechanizmów stojących za oddziaływaniem języków na siebie nawzajem, jak również za wzajemnym oddziaływaniem społeczeństw. Podjęcie proponowanej tematyki badawczej jest spowodowane brakiem przeprowadzonego projektu na podobną skalę, jak i intencją rozwoju zrozumienia przeszłości, wzajemnego oddziaływania różnych języków pozostających ze sobą w bliskim kontakcie oraz oddziaływania dwóch społeczeństw o różnej pozycji politycznej. Dodatkowo, wprowadzenie narzędzi badawczych nowych dla językoznawstwa historycznego i porównawczego, a także dla teorii kontaktów językowych ma szansę poszerzyć zakres metod wykorzystywanych do analizy językowych źródeł historycznych, co doskonale wpisuje się w założenia badań podstawowych jako poszerzających kwestie teoretyczne.